

אף מלה, כדי להראות לקוראינו עד כמה היתה נכונה הדרך אשר בחרנו, בחפצני לעשות ס, הצבי עחון יומי גדול חדיש באמת. י"א הועילו נגדנו הנרגנות והקנאה מצדדים ידועים וצעקותיה של "החרות" אשר ממנה שאב כנראה העתון הרשמי קצת מהידיעות, נשארו צעקית נפוחות, צעקית שהביעו יתר מדי לפקחים שבעם. למה שאף באמת חברנו הטוב...

× הכחשה

באחד מגליונות "החרות" האחרונים הודיעו כי בית-הספרים העברי אשר ביפו מאן להמנות על "הצבי" וישלח את הגליונות להמערכת חזרה. והנה, טהאדון פ פ ר, אחד ממפקחי בית-הספרים היפואי קבלנו את המכתב הקצר הבא:

"בית-הספרים לא חתם על הצבי ע"י המערכת, אבל משלחן בית-המקרא אין עתון זה פוסק (הוא נקנה מדי יום ביומו), ודברי "המודיע" ב"חרות" גליון ו' אינם נכונים.

שלחתי הכחשתי זו לה"חרות", ובודאי תדפס בגליון הקרוב.

גם על "החרות" אין ביה"ס חותם אלא קונה גליון, גליון.

ישפטו הקוראים.

==בבית-העם.

אמש, במוצאי שבת, היתה אספת חברי בית-העם. על הסדר היו: אשור התקנות ובחירת ארבעה חברים להועד במקום היוצאים.

בשעה עשר הודיע מר צמח, כי האספה נפתחה והציע לבחר ביו"ר. האדון בן-צבי נבחר ליו"ר פה אחד.

היו"ר מציע לפני האספה לפתח דלתות בית העם הנעולות, לפני כל אלה האורחים העומדים בחוץ. האספה הסכימה.

הא' פרסוב נבחר למזכיר האספה.

היו"ר מקריא את התקנות. מעמידים כל סעיף וסעיף למנין.

מגיעים לסעיף ג', בפסקה ב', שבו מדובר על אדות הספריה ואולם הקריאה. על זה העיר מר י. קרניאל שיוסיפו את המלים, עברית ועתונים עבריים, ושיהיה כתוב בהסעיף: "ע"י יסוד ספריה לעברית" ושבאולם הקריאה יהיו אך עתונים עבריים. ההערה העבריה הזאת עוררה רעש גדול בין הנאספים.

האדון צמח קם ואמר: "אם להסיר מבית העם את כל הספרות של השפות הזרות ואת העתונים הזרנגניים, אז צריך גם להסיר את העתונים הגרמניים והצרפתיים שנמצאים באולם הקריאה ואז יכולים לסגור את בית-העם".

מר קרניאל באר את הדבר, כי אינו מספק כלל וכלל בתועלת הספרות הלא-עברית, אלא שהספריה ה"בית-העמית" צריכה להיות אך עברית בלבד. וכל הרוצה בעתון או בספר צרפתי וגרמני ורוסי, יטריח את עצמו, לבקשהו במקומית אחרים: בכתי ממכר הספרים וכו'. וכיחוד התנגד בכל תקף נגד העתונים הזרנגניים, הבאים מאמריקה שחוץ מההיזק שהם מביאים באופן בולט לעברית, תיכנס ריק ובטל, ובהיות כי הרבה בוחרים לקרא זרנגון, הן ספרים והן עתונים

יום-יום

× הצבי

בהעתון הרשמי של הועד הפועל הציוני, "Die Welt", גליון מ"א מיום כ"א תשרי זה כתוב לאמר: "הצבי" בצורה יתר גדולה.

מזה ימים אחדים יוצא "הצבי" בצורה יתר גדולה על ידי מו"ל חדש. בידי העורך הצעיר בן-יהודה עלה הדבר לרכיש לעסק זה איש אמיד אחד, ושיש לו בתים בירושלם וביפו ושמו פינגולד. המו"ל החדש אינו חביב ביתר על קהל ישראל שם ונמצאו אנשים שלא הצדיקו התקשרות זו. אבל באמת, זה היה צעד נכון, לעשות את הוצאת העתון היומי רק לעסק פרטי. בן-יהודה הצעיר, בתור העורך הראשון, מקבל שכרו הקבוע ועליו להקדיש את כחו רק להעריכה בלבד, ולעומת זה המו"ל צריך לישא עליו כל ההוצאות מבלי להשפיע איוו השפעה שהיא על נטיית העתון.

יש לקוות, כי בהיות שהעורך יהיה מעתה חפשי מהדאגות החמריות, יוכל ביותר לשים כל מעינו ולבו לתקון הספרותי של העתון ואם לחריצותו העתונאית יתחברו עוד משוש צבורי ובגרות המשפט יוכל הגליון הירושלמי היומי להעשות טוב מאד.

לא פחות מזה יש לשמת, שהאדון אליעזר בן-יהודה החוק מעתה מהמלאכות וקטנות של העתונאות, מלאכות שלא הצליח בהן ביתר, ויקדיש את עצמו כליל לעבודתו החשובה בדברי-הימים, — כחבור המלון שלו.

פרסמנו את הדברים הנ"ל במלואם, מבלי גרוע

הדברים האלה: נולד ברוסיה והיה בן-ישיבה ואחר-כך נסע לגרמניה ללמד. למד שם שנים אחדות ונסע לשוויציה ושם נמר למודיו והשיג את התאר דיקטור. הוא ציוני נלהב, יודע היטיב עברית ומחבב אותה וגם מדבר יפה בשפה זו.

תלמידיו המוסד מקוים, כי על ידי הד"ר רבין יקבל המוסד הזה מעט יותר צורה עברית.

==בחצר החורבה

ביום השבת פרשת נח, נהר עם רב לחצר החורבה, לשמע את מנגנותיו של החון המפורסם ר' מיכאל כהן מקיוב, שהתפלל בבית-הכנסת הגדול, בית-יעקב אשר בחצר ההיא.

בית-הכנסת היה מלא מפה לפה, אנשים למאות באו לשמע את מנגנות החון, וענג רב התענגו.

לכבוד הבאים

לרגלי זוג הבאים היו כל הבנקים בעירנו של כל הלאומים השונים סגורים ביום הששי, היום הראשון לחג הזה.

נמצא שהספריה מסייעה נגד העברית ואינה מתאימה לתקנות. גם בבית הספרים הלאומי אין נותנים לקוראים ספרים זרנגוניים ועל אחת כמה וכמה בבית-העם המתימר למוסד לאומי, ושעקר מטרתו הוא להרים את המצב הירבותי על יסוד שפה אחת—והיא עברית.

הספרות הזרנגונית בבית-העם ניתנת פתחון פה לשמן הזרנגוני והרוסי לשלט במוסד הזה...

כלנו קיינו כי פה בבית-העם לא תהיה כלל הריסת רגל להזרנגון וזו היא חרפה לא מית שאין כמות, כי בבית-העם שמעל דלתו מתנוססת המלה, עברית תעורר שאלה כזו.

היור מציע להעמיד הצעה זו למנין. מעמידים למנין וזו היא התוצאה: רק שבעה קילות היו בעדה, שארית הנאספים הביעו רצונם בזרנגון.

היור הקריא הלאה את התקנות. אחרים מציעים, להפסיק קריאת התקנות ולהחל מיד בבחירת ארבעת החברים להועד, מעמידים הצעה זו למנין, הרוב מחליט להפסיק ולהחל בהבחירות.

האדון צמח הודיע פתאם, כי הועד הקודם התפטר, הנאספים מחאו כף להפתעה זו.

הפסקה לעשרים דק.

אחרי ההפסקה הקריאו את רשימת החברים העומדים על הבחירה. בוחרים במשגיחים שישניחו על הבחירות, נבחרו בהועד האדונים: צמח, אשורי, גרוזן, ויץ, ברזילי, קרניאל, לומר, סבולסקי ושק. ולסגנים, האדונים: סולומיק, בן-צבי וסלנט.

אין ספק, כי לא כשורה התנהג הפעם הועד. הועד הודיע מקודם שמדר היום של האספה הוא: אשור התקנות ובחירת ארבעה חברים להועד. ורק בעת האספה, לפני הבחירות, הפתיע אחד מחברי הועד את האספה ביריעה, שהועד התפטר.

החברים, כלם כרובם, לא היו כלל מוכנים לזה. הם ידעו, כי עליהם לבחור רק בארבעה חברים. אבל, לא ידעו כלל שהועד עמד להתפטר, בה בשעה, שסיעת הועד המתפטר ידע הכל מראש ויעשה, גוש לבחירות, והודות לנוש נבחרו שוב שלשת החברים משלהם.

לסוף, טרם יצאו החברים את האולם, התעוררה השאלה אם היתה הזכות לאספה זו להחליט פתאם בחירות כלליות, זיוות ומספר חברי בית-העם. הוא כמאה וחמשים, ובאספה זו לא השתתפו אלא ששים ושישים חבר.

תשובה ברורה לא נתנה על ערעור זה.

(!) עבודת הצבא

המועיינה הראשונה כבר נגמרה ופקידי-הצבא החלו להכין את הפנקסאות והרשימות למועיינה השנייה.

==האורחים החדשים

יחד עם ביאת החרף באו אלינו גם האורחים החדשים הראשונים מארפה. שירה גדולה של אורחים אוסטרלים-אונגרים הניעה אמש לעירנו. ביניהם יש לצין שני יהודים, האדון נ. רוזנשטיין, ראש המשרד הויני של מסלות הברזל האוסטריות, והאדון פיליפ לסלו מבורהפשט.

==מס חדש

בפקודה רשמית מקושטא לממשלה המקומית, נאמר, כי מהיום והלאה צריך להרים מס של עשרים פרוטות מכל פתק-כניסה לחזיון. המס הזה ילקח על-ידי הכולים המיוחדים שנדפסו לשם זה, שמחיר כל אחד מהם יעלה בעשרים פרוטות. הכולים יודבקו על פתקאות-הכניסה. העובר על זה יענש בענש כסף של חמש לירות תורקיות (מאה ושלושה ועשרים פרנק).

==לרגלי המחלה

פקידי הממשלה והשרים נוהגים לנסע בכל שנה ליפו לבלות שם את ימי חג הבארים. בחג הזה לא עשו את נסיעת-הטיול הזה לרגלי מחלת ההשפעה המתהלכת ביפו.

(:.) הקדחת הירוקה

בעירנו קרו במשך הימים האחרונים שלשה מקרים של הקדחת הירוקה. ב"בקר חולים" ובבית-החולים, שער-צדק" הוקבעו מקומות מיוחדים לחולי המחלה הזאת.

==מבית המדרש למורים

אתמול ביום הראשון, ב' חשוון, נפתח בית-המדרש למורים העברי, אחרי שהיה סגור בשני חדשים וחצי, עז ה"פגרא".

שני מורים חדשים באו מנרמניה לכהן בתור מורים בהמוסד הנ"ל, האדונים ד"ר רבין וד"ר טחוויר.

על אדות אחד המורים, ד"ר רבין, שמענו